

Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

De Fideicommissis, Primogenitvris, Et Majoratibvs

Luca, Giovanni Battista de

Coloniae Agrippinae, 1690

Disc. XVII. Mutinen. fideicommissi de Rangonis. De quæstione proximitatis in simplici fideicommisso inter transversales diversarum linearum, An scilicèt remotior de una linea, in qua est primus, ex ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74060](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74060)

masculinus, ac in solis ejus descendentes masculis, sed de universa ejus linea & descendencia tam masculina quam feminina, cum solo ordine prælationis inter unam & alteram, ita ut donec utraque duraret, non daretur casus libertatis bonorum, illorumque transitus ad penitus extraneos; Neque urgebat motivum discretivæ, quod in hac materia satis efficax reparari solet, quoniam illa erat inter masculos, qui à feminis descenderent, sed non percuriebar ipsas feminas, & hæc mihi videbatur veritas, dum testator universam posteritatem usque ad ultimum honorem voluit, in solo tamen sexu masculino, sed non curato medio, an esset masculinum, vel femininum, nisi in solo ordine prælationis ut dispositionis tenor clarè ostendit.

- 13 De ratione, ob quam attendi debet proximitas gradus & non gravantis.
- 14 Vbi sit transitus ad diversum ordinem, seu gradum substitutionum, proximitas regulanda est à persona testatoris.
- 15 In successione fideicommissaria, non attenditur masculitas, vel duplicitas vinculi.
- 16 De individuitate inducta ex voluntate testatoris, quam potius in defecta portione intrat jus accedendi, vel non decrescendi ad favorem omnium portionum.
- 17 Vbi testator mandavit semper succedi debere substitutus prerogativa quomodo intelligatur.
- 18 De ditione semper, quomodo intelligenda sit.

DISC. XVII.

MUTINEN. FIDEICOMMISSI DE RANGONIS

PRO

MARCHIONE JOANNE MARIA
RANGONO

CVM

MARCHIONE FORTUNATO
etiam RANGONO.*Casus disputatus in Consilio Mutina.*

De questione proximitatis in simplici fideicommissio inter transversales diversarum linearum, An scilicet remotior de una linea, in qua est primus, ex beneficio repræsentationis, vel subingressiois, seu illius vulgaris, quæ dici solet anomola, fiat æqualis gradu proximiori alterius lineæ; Et an differat quod omnes concurrentes sint de una vel respectivè de pluribus lineis ab initio constitutis.

S V M M A R I V M.

- 1 **F** Acti series.
- 2 De alia simili controversia super successione feudorum, ejusque decisione remissivè.
- 3 Quod attendi debeat sola proximitas gradus, illam regulando à persona gravati mortui.
- 4 De subingressione filii in locum patris, ut ita remotior fiat æqualis proximiori.
- 5 Contrarium verius firmatur, ut æqualis debeat esse successio proximioris, & remotioris.
- 6 De distinctione, an ab initio una tantum linea, vel plures constituta sint.
- 7 Vbi est una linea procedit conclusio de qua num. 3.
- 8 Vbi verò sunt plures attendi debeat conclusio, de qua n. 5.
- 9 De auctoritatibus probantibus hanc distinctionem.
- 10 De pluribus rationibus idem comprobantibus, ut pluribus lineis ab initio constitutis omnium linearum sit æqualis successio, non curata inæqualitate graduum.
- 11 Attenditur ea proximitas, quæ pendet à latere testatoris, non ab alio latere extraneo.
- 12 Etiam data facultate gratificandi, & disponendi, omnes lineæ honorandæ sunt.

FULVIUS de Rangonis de anno 1571. instituit hæredibus Claudio, Thadæo, Joanne, & Alphonso quatuor ejus filii masculis, perpetuum feudum ac reciprocum fideicommissum ordinatè inter filios & descendentes cujuslibet, Uno tamen eorum, vel ejus filii & descendentes defunctibus, substituit superstitis, eorumque filios & descendentes masculos, adjecta ratione, ut comatibna in universa ejus descendencia masculina per fideicommissum reale conservari debeant, & demum cum ordine ad rem non faciente, in linea feminina vocando demum in omnium defectum quemlibet locum pium; Cumque esset possessor duorum feodorum, mandavit unius jurisdictionem ac administrationem esse debere apud seniores de linea colonello primogeniti, & alterius apud seniores de linea seu colonello secundogeniti, & sic successivè, Ac demum in fine, cum fideliter tradidisset latino in Italicum sermonem, formula tradidit Marzarium in ejus Episcopi fideicommissorum pariter, & ut tollatur occasio litium sol. 11., mandavit dictam successioem semper intelligi debere servatam prout duum prerogativa, dummodo filius substitutus cum patris respectu ascendens & patris, ac in paritate gradus in stirpes & non in capita, quod semper intelligi debeat de proximitate gravati modo morientis non autem ipsius testatoris.

Defuncto Claudio sine prole, dicta que hæredes proinde divisa in tres portiones inter tres alios superstitis, defuncti nuper linea Jacobini per mortuum Alphonsum ejus filii sine prole, unde propter defectum defecta portione, tam Castrorum & feudorum antiquorum hujus domus, quam etiam in illa hujusmodi reditatis, orta est controversia inter Fortunatum unum Thadæi, & Joannem Mariam pronepotem Joannis ex Fulvio filio, & Claudio nepote respectivè introducta causa in Consilio Mutina, disputata quæ fuit successio feudorum, in qua obtinuit Joanne Maria remotior æqualem successioem cum Fortunato proximior, juxta ea quæ habentur in Mutinen. feudorū de Rangonis substit. de feudis dist. 8., præsens autem causa quod scia adhuc pendet in Consilio.

In utraq; verò scribens pro Joanne Maria, arguitur consulens pro veritate, observabam primo aspectu respondendum videri pro Fortunato proximior, & proximante Alphonso defuncto quarto gradu, & Alphonso defuncto primo gradu, distante quod testator omnes quædam defuper cadentes, atque inter antiquiores nimium controversas, ita derimere voluit, ita circa repræsentationem intrantem in infinitum attentam proximitate sed persona testatoris, quam circa subingressioem in feudum corruptum jure vulgaris in fideicommissum

quam nostri anomalam dicunt, dum expressè determinavit attendendam esse proximitatem ex persona gravati, atque ad limites juris repræsentationem restrinxit cum patruo, juxta ea quæ cæteris relatis moderno tempore, dum hæc scribebam, jam firmata fuerant per Rotam in *Reatina fideicommissi* 12. Maij 1656. coram Verospio, 29. Maij 1664. coram Emerix & 23. Junij 1666. coram Albergato, & in *Rauematen. fideicommissi* 7. Februarii 1667. coram Cerro, in quibus decisionibus præsertim verò ad ea, quæ circa subingressum in locum seu gradum corruptum jure dictæ vulgaris in fideicommissio seu anomola, cæteris relatis firmantur punctualiter per Rotam decis. 198. par. 4. rec. tom. 2. repetit. dec. 96. post Merlin. de legitima, quod scilicet procedant de jure, quoties ad istius limites incerta disponitis voluntas regulanda est, secus autem expressa voluntate testatoris accedente.

Quamvis autem dictæ decisiones fuerint juxta votum, cum in *Reatina* scripserim pro gradu proximioribus obtinentibus, atque in *Rauematen.* consulsus pro veritate ante litem per remotiorem succumbentem, contra ipsum responderim, ut patet ex discurs. proxime infra sequen. ; His tamen non obstantibus, etiam cum sensu veritatis, ab initio, quo de illa consulti respondi, ac deinde scribendo ad causam, dicebam æqualem esse debere dictorum contententium successiorem ob æqualitatem, non quidem gradus, sed lineæ, admittendo tanquam absolutum, quod ubi sola graduum ratio habenda esset, tunc potiores essent partes fortunati proximioris, dum ita neque beneficium repræsentationis, neque alterum subingressum remotiori suffragari poterant, quia contentio non erat cum patruo, sed cum altero remotiore, unde propterea inani labore torqueri dicebam plures scribentes de partibus pro dicto Fortunato cum longo allegationum ac argumentorum apparatu probe conantes exclusionem, tam dictæ repræsentationis, quam subingressum, quodque etiam in fideicommissariis successiombus attendi deberet ordo successiōnis ab intestato, cum omnia hæc stante expressa determinatione testatoris potuissent ac debuissent præsupponi.

Cum igitur totum fundamentum hujus remotioris consisteret in ea proximitate, seu æqualitate, quæ resultat ab æqualitate lineæ, idcirco ad hujusmodi veritatem demonstrandam, reflectendum esse advertebam ad veram ac receptam distinctionem desumptam ex textu in cap. 1. de natura successiōnis seu di & concordant., An scilicet testator ab initio unicam tantum lineam constituerit, instituendo scilicet unum, qui esset omnium descendentiū stipes, quamvis tractu temporis isti in plures ramos seu colonellos divisi essent, vel e converso ab initio plures discretas lineas constituerit ob institutionem plurium filiorum, qui essent respectivè propriarum linearum stipites.

Primo enim casu advertebam quod cum sola ratione graduum procedendum esset, ideoque potiores essent partes proximioris in exclusionem remotioris, juxta ea quæ habentur infra disc. seq., ac in supra allegatis decisionibus, quæ in eodem casu editæ sunt, quoniam cum tunc attentio stipitis, omnes censentur de una linea, cessat ratio concursus linearum, solumque intrat concursus proximitatis ratione gradus, quo casu certum est attendendum esse ordinem intestatæ successiōnis; Secus autem ubi plures lineæ inter se discretæ ab initio constitutæ sunt, cum tunc concursus potius esse dicatur

inter lineas, quæ repræsentantur ab iis, qui sunt in 8 eis primi seu proximiores, ideoque sufficit, ut quis sit proximior in linea propria, ut dicatur æqualis alteri in ejus linea proximiori, quamvis inter eos gradus inæqualitas comparativè vigeret.

Probari hoc dicebam auctoritate ac ratione, Auctoritate siquidem plurimum, quos latè colligunt Amat. resol. 10. nu. 2. & Fusar. quest. 483. num. 4. & segg. qu. 484. nu. 68., qui tamen non omnes dicunt id ad quod allegantur, neque ita explicitè ad hujusmodi distinctionem descendunt, nempe Alex. conf. 26. lib. 3. Alciat. conf. 134. lib. 9. Crauet. conf. 67. num. 5. Tornell. apud Portium conf. 51. cum sequen., & magis proximè idem Portius conf. 55. nu. 94. cum segg. Paris. conf. 38. num. 10. lib. 2. Menoch. conf. 124. nu. 78. cum segg., & conf. 357. nu. 14.; Magis autem clarè ac explicitè doctissimus fideicommissarista Peregr. art. 20. num. 6. cum duobus segg., ubi testatur ita decium. & conf. 58. num. 8. & 9. lib. 4., & melius conf. 129. lib. 5. per tot., cum quo pertranseunt Fusar. & Amat. ubi supra, quorum secundus licet magis collector quam discurrens, bene ac distinctè loquitur, atque cum hujus distinctionis fundamento, licet ad eam ita specificè non descendat, procedit Rota d. decis. 198. par. 4. recent. tom. 2. aliàs decis. 96. post Merlin. de legitima, & admittitur etiam in dictis modernioribus decisionibus editis in *Reatina*, & in *Rauematen.* in quibus ut patet etiam disc. seq., fundamentum constituitur, quod ageretur de prima parte distinctionis, & in unica linea ab initio constituta.

Clarius id probari dicebam ex pluribus rationibus, in quibus magis quam in simplicibus auctoritatibus, pro genio ac stylo, mihi semper placuit immorari ac fundamentum constituere, plures enim rationes id bene comprobare videtur; Primum scilicet quia testator una linea deficiente, ad portionem defectam omnes alioque filios eorumque descendentes pariformiter, & cum æquali dilectione vocavit, quæ voluntas absque dubio effectum sortiri non posset, sive (per quemdam loquendi modum) miraculi species esset quod fortiretur, ut inter omnium linearum personas sola gradus ratio habenda esset; Cum enim agatur de dispositione protracta in tempus remotissimum extinctionis unius vel plurium linearum, quarum longam & quasi perpetuam durationem hujusmodi ambitiosi testatores cogitare, ac sperare solent, utique moraliter impossibile est, ut post remotissimi temporis decursum, reperiantur personæ plurium linearum ultimo morienti de linea defecta atinentes in gradu omnino æquali; Et consequenter præsupposita ex magis communiter contingentibus inæqualitate, resultaret, quod ita una sola linea honorata remaneret, reliquæ autem perpetuè exclusæ, quoniam regulando successiōnem semper à persona ultimi morientis, bona in unam lineam ingressa, ab illa non egrediuntur, neque ad aliam transitum faciunt, nisi ea totaliter evacuata, Atque ut advertitur supra in *Vrbetana majoratus disc. 6.*, attenditur proximitas, quæ dependeat à testatore, non illa accidentalis, quæ resultet à latere matris ejusdem familiæ seu descendentiæ; Hoc autem adversatur de directo voluntati testatoris, qui omnes descendentes superstites pariformiter diligendo, æqualiter vocare voluit, & propterea honorare omnes lineas in personis eorum, qui in eis primi seu proximiores de tempore facti casus reperiantur.

LUCA
De
tamen
t. cat.
CVI
9

Aded enim ista omnium linearum æqualis dilectio in consideratione habetur, quod etiam si testator gravato expressam tribuat facultatem disponendi intra genus vocatum, aliquos gratificando, ac alios negligendo, adhuc tamen intelligitur intra omnes lineas respectivè, itaut omnes honoratæ remaneant, neque possit una linea honorari, & altera negligi, facultas verò censetur data intra personas cujuslibet lineæ juxta firmata per *Rotam in Romana hereditatis de Spatis 16. Januarii 1665. & 8. Februarii 1666. coram Cerro*, de qua causâ habetur actum infra *disc. 57.* ubi licet resolutiones prædictæ non omnino placeant, Attamen id provenit ex defectu applicationis ad casum ex facti circumstantiis, admittitur autem propositio juris in abstracto.

Secundo in idem, quia si defecta una linea post remotissimum tempus, successio in hac defecta portione regulanda esset ex sola proximitate gradus intra personas diversarum linearum, sequeretur idem inextricabilis litium anfractus, qui consideratur per tenentes opinionem, ut proximitas regulanda sit à persona gravati & non gravantis, quando tenenda esset altera opinio spectandi personam gravantis, quod scilicet post remotissima tempora impossibile esset per gradus distinctos proximitatem firmare, ut cæteris relatis habetur *apud Orthobon. decis. 21. n. 13. & 14. & infra in Rom fideicommissi de Victoriis disc. 23.* ideoque admittendus est concursus omnium linearum in personis eorum, qui natu majores reperiuntur in eis primi seu posteriores discretivè.

Tertiò, quia ubi supponitur omninò defectam ac evacuata esse unam lineam, itaut faciendus sit transitus ad lineas diversas, & consequenter non urgeat ratio continuationis in eodem sanguine seu eadem lineâ, tunc rectè intrat limitatio, de qua cæteris relatis *apud Merlin. decis. 520. num. 11. cum seqq. aliis decis. 519. par. 5. recent. ac in d. Romana fideicommissi de Victoriis disc. 22. & disc. 15.* ut tunc revolvatur ordo successionis, atque ista regulatur magis à persona testatoris, qua attenda, intrat representatio in infinitum, atque tanquam inter descendentes spectato principio seu stipite, non datur graduum inæqualitas.

Quartò quia, licet regulariter vera sit propositio, ut successio fideicommissaria regulari debeat jure successionis intestatæ, atque juxta istius ordinem, nihilominus id intelligitur juxta subjectam materiam, ac verisimilem testatoris voluntatem, qua attenda, non curatur duplicitas vinculi, sed juxta magis communem, & à Rota receptam opinionem, æqualis est omnium descendendum æqualis gradus conditio, non spectata unicitate vel duplicitate vinculi cum ultimo defuncto, quoniam sufficit, ut omnes sint conjuncti ex eodem stipite testatoris, ut cæteris relatis plenè probat *Bellon jun. de jur. accresci. cap. 5. quest. 56. num. 15. cum seqq. & tenuit sæpè Rota, præsertim apud Buvatt. decis. 770. & decis. 801. apud Orthob. decis. 91. apud Roias decis. 386. coram Celso decis. 33. & in aliis, cujus contrarium est in successione ab intestato, cujus proinde ordo, non ita simpliciter & indefinite, sed juxta subjectam materiam, ac verisimilem testantis voluntatem attendi debet.*

Et quinto demum, per quamdam assimulationem, in idem conferre dicebam ea quæ habentur deducta in hac eadem controversia inter easdem partes super successione feudorum *d. titul. de feudis disc. 8.* quod scilicet stante habituali individuitate, ita successio regulanda esset, potius ex quodam jure accrescendi vel non decrescendi inter portiones, ut portio defecti aliis portionibus extantibus æqualiter accrescat, quam jure successorio inter personas,

ex ibi deductis; Licet enim in ista controversia deicommissaria non intret ratio individuitatis peculiari natura feudorum Dignitatis ibi constituta, cum agatur de bonis alodialibus indifferenter de sui natura acti & habitu diuiduis, attamen cum testator expressè declaraverit, universam hæreditatem subiacere debere in perpetuum commisso reali ad favorem totius descendenti prius masculinæ, & deindè feminæ, ita saltem in propriè inducere potuit quandam individuitatem dictæ hæreditatis, divisa fructione per portiones juxta eam individuitatis speciem, quæ ponitur infra in *Romana palatii de Capramica disc. 106.*

Neque obitare dicebam ea quæ supra in commarium ponderata sunt circa demandatum proximitatem *salva semper prerogativa graduum*, quoniam intelligitur juxta subjectam materiam ac naturam successionis, ut bene probatur ex deductis per *Bollon representat. lib. 3. cap. 4. num. 15. & 16.* ubi tractata etiam dicta distinctio inter unam vel plures lineas ab initio constitutas, firmatur in specie, quæ ubi etiam testator expressè mandaret attendi debere prerogativam graduum, intelligitur tamen dicta juxta ordinem linearum & intrâ propriam lineam. Licet enim dictus Auctor ac alii apud eum loquuntur de majoratibus Hispaniæ individuis ac juremogenitæ ordinem uni tantum deferendis, tamen propterea prerogativa lineæ vincit gradum, & ceteros alios, Nihilominus eadem ratio adaptabilis videtur fideicommissis, in quibus plures lineæ ab initio discretæ constitutæ sint; Et de dictione *semper intelligenda compatibiliter ac discretè juxta subjectam materiam, ac citrà repugnantiam voluntatis testantis vel admissionem inconvenientiū habetur decis. 10. nu. 6. cum seqq. par. 7. recent. dec. 85. num. 11. & par. 8. apud Roias dec. 90. num. 5. cum seqq.* aliis pluries, quoniam in hac materia vis non datur verbis sed in substantia verisimilis voluntatis, quæ ad istum casum rectè adaptari observandum quæ in *Reatina disc. seq.* per scribentes in commarium ad favorem remotiorum deducebantur in clausulam *in stirpes*, ac circa subingressione vulgaris anomolæ, ut ubi.

Inter scribentes autem pro Fortunato proximitate fuit *Manzius I. C. Lucensis* qui ejus scripta stravit inter suas consultationes *consul. 84. & 85.* ubi etiam de scriptis per alios hinc inde.

REATINA FIDEICOMMISSIS DE VECCHIARELLIS

PRO
CARDINALI ODOARDO
& FRATRIBUS.

CV M

BARTHOLOMEO & FRATRIBUS
DE VECCHIARELLIS.

Casus decisus per Rotam pro Cardinali
& fratribus.

De eadem materia concursus ad defectam
portionem plurium ejusdem generis
graduum